

Funktionsnedsättning

– inget hinder för facklig utbildning

Landsorganisationen i Sverige

Funktionsnedsättning

Att delta i facklig utbildning är en möjlighet som alla medlemmar och förtroendevalda har, oavsett om man har funktionsnedsättning eller inte. Av ekonomiska och organisatoriska skäl kan vi inte alltid bevilja alla tillträde till de utbildningar de ansöker om, men ingen medlem ska nekas för att utbildningen inte är tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

Den här foldern är till för dig som organiserar fackliga studier och som vill veta mer om funktionsnedsättning och tillgänglighet i facklig utbildning.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningar kan vara synliga eller osynliga. En del personer har flera olika, varav ett kanske är synligt och ett annat osynligt. Det kan innebära att man har minskad rörlighet i någon del av kroppen eller har svårt att se eller höra. Andra funktionsnedsättningar kan till exempel leda till behov av medicinering eller speciell kost. Läs- och skrivsvårigheter/dyslexi, språkstörningar, stamning och talsvårigheter kan också göra det besvärligt att delta i facklig utbildning. Funktionsnedsättning kan vara av bestående eller av övergående natur.

En miljon människor i åldrarna 16–64 år uppger att de har någon funktionsnedsättning. Det är var femte individ i befolkningen. Det finns ett femtiotal olika organisationer för personer som har funktionsnedsättning.

Källa: Lathund för tillgänglig vuxenutbildning, Handikappförbundens samarbetsorgan

Hinder för deltagande

Att människor som har funktionsnedsättning avstår ifrån eller är förhindrade att delta i facklig utbildning beror på olika saker. Tillgängligheten har olika sidor:

- > fysisk
- > kommunikativ
- > informativ
- > psykosocial.

Fysisk tillgänglighet innebär att alla inom- och utomhusmiljöer är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning. Deltagare måste kunna ta sig till utbildningen, ta sig in i utbildningslokalen och kunna vistas och orientera sig där. Vid byggnationer, reparationer och städning måste allergiframkallade ämnen undvikas. För personer som har särskilda behov när det gäller mat måste det alltid erbjudas alternativ kost.

Kommunikativ tillgänglighet innebär att alla ska kunna ta emot information och kommunicera med andra.

Därför måste det finnas tolkar, fungerande teleslingor, god akustik och belysning. Webb sajter på Internet måste vara utformade så att de är tillgängliga även för personer med funktionsnedsättning.

Informativ tillgänglighet innebär att alla måste kunna ta del av olika slags information och kunna tillgodogöra sig kurslitteratur och studiematerial. Därför måste tryckt och digital information vara tydligt utformad och vid behov gå att få på punktskrift, lättläst, kassett eller diskett. Talad information bör kompletteras med visuell tillgänglighet.

Psykosocial tillgänglighet innebär att alla som studerar måste kunna känna sig delaktiga och fullt ut kunna delta i sociala aktiviteter i samband med studierna, som till exempel fikapauser, grupparbeten och studiebesök.

Negativa attityder och dåligt bemötande kan vara ett stort hinder i kontakten med olika människor. Det är därför viktigt att utbildaren skapar förutsättningar för jämlika möten under studietiden.

och facklig utbildning

När vi ordnar utbildningar kan vi underlätta för deltagare genom att till exempel i kallelser fråga om särskilda behov finns, och be alla att avstå från starka parfymer och liknande.

Ekonomi

De statliga anslag som studieförbund och folkhögskolor får för sin verksamhet inkluderar särskilda insatser som kan behövas för att göra särskilda anpassningar för deltagare med funktionsnedsättning.

- Arrangera gärna facklig utbildning tillsammans med ABF eller en folkhögskola, och diskutera hur ni ska möjliggöra deltagandet för personer med olika funktionsnedsättningar i samband med planeringen.

Alla tillsammans eller var och en för sig?

Människor med funktionsnedsättning har självklart rätt att delta i samma fackliga utbildning som alla andra medlemmar. Men en del individer kan föredra att delta i en utbildning som enbart riktar sig till människor med samma eller liknande funktionsnedsättning.

Alla som studerar måste kunna känna sig delaktiga och fullt ut kunna delta i sociala aktiviteter i samband med studierna.

Materialtips

Tillgängliga konferenser och möten – en lathund från Handikappförbundens samarbetsorgan (se adress på nästa sida). Ger information om viktiga saker att tänka på före, under och efter en konferens eller ett möte för att det ska vara tillgängligt för människor med funktionsnedsättning.

Lathund för tillgänglig vuxenutbildning, utgiven av Handikappförbundens samarbetsorgan (se adress på nästa sida). Personer med funktionsnedsättning har i genomsnitt en lägre utbildningsnivå än befolkningen i övrigt. Denna lathund behandlar handikapprörelsens samlade krav på tillgänglighet och anpassningar så att all vuxenutbildning blir tillgänglig för personer med funktionsnedsättning.

Film: Vuxenutbildning för alla I filmen berättar studerande med olika funktionsnedsättning om de anpassningar som har gjort det möjligt för dem att studera. Filmens primära målgrupp är utbildningsanordnare, pedagoger, studievägledare, politiker med flera. Beställs av HSO och är gratis (se adress på nästa sida).

Organisationer

Den som vill veta mer om funktionsnedsättning kan till exempel vända sig till:

Handikappförbunden

Handikappförbundens samarbetsorgan är en paraplyorganisation som består av en rad handikappförbund. Uppdraget är att vara handikapprörelsens enade röst mot regering, riksdag och centrala myndigheter. Idag är 43 av landets handikappförbund medlemmar i samarbetsorganet. Det finns också samarbetsorgan för handikappföreningar i län och kommuner. Dessa är fristående från Handikappförbundens samarbetsorgan men samarbetet är tätt.

Handikappförbundens samarbetsorgan,
Sturegatan 4, 2 tr, Box 1386, 172 27 Sundbyberg
Tel: 08 546 404 00, Fax: 08-546 404 44, Text tel: 08-546 404 50
E-post: hso@hso.se Hemsida: www.hso.se

Talboks- och punktskriftsbiblioteket

TPB producerar och lånar ut litteratur på medier som är anpassade för personer med läshandikapp. Talböcker lånas ut via andra bibliotek och punktskriftsböcker direkt till låntagare. De informerar och sprider kunskap om talböcker, punktskrift och läshandikapp och deltar i utvecklingen av nya medier för människor med läshandikapp.

Talboks- och punktskriftsbiblioteket,
Sandborgsvägen 52, 122 88 Enskede
Tel: 08-39 93 50, Fax: 08-659 94 67
E-post: info@tpb.se Hemsida: www.tpb.se

HO, Handikappombudsmannen

HO är en statlig myndighet som arbetar för den som har funktionsnedsättning. De arbetar för att motverka diskriminering på grund av funktionsnedsättning.

Handikappombudsmannen,
S:t Eriksgatan 44, Box 49132, 100 29 Stockholm
Tel: 08-20 17 70, Texttel: 08-406 65 59, Fax: 08-20 43 53
E-post: info@ho.se Hemsida: www.ho.se

Hjälpmedelsinstitutet

Nationellt kunskapscentrum inom området hjälpmedel och tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning.

Hjälpmedelsinstitutet,
Sorterargatan 23, Box 510, 162 15 Vällingby
Tel: 08-620 17 00, Kundtjänst: 08-620 17 83/94
Fax: 08-739 21 52, Texttel: 08-759 66 30
E-post: registrator@hi.se, webmaster@hi.se Hemsida: www.hi.se

Centrum för lättläst

Var fjärde vuxen person i Sverige har svårt att läsa en vanlig text. Centrum för lättläst skriver för dem och gör lättlästa böcker, tidningar och samhällsinformation. De anordnar även kurser i att skriva lättläst svenska.

Centrum för lättläst,
Långholmsgatan 27, Box 9145, 102 72 Stockholm
Tel: 08-640 70 90, Fax: 08-642 76 00
E-post: info@lattelast.se Hemsida: www.lattelast.se